

Zdravotnické systémy založené na všeobecném zdravotním pojištění

Zdravotnické systémy založené na všeobecném zdravotním pojištění jsou založeny na myšlence všeobecné dostupnosti zdravotní péče. Zdravotní péče je hrazena z veřejného (povinného) zdravotního pojištění. Platí princip solidarity, kdy každý občan přispívá do základního fondu zdravotní pojišťovny dle svých možností (obvykle určité procento z vyměřovacího základu) a zdravotní péči čerpá dle svých potřeb. V Evropě je pravidlem státní garance za zdravotní péči pro všechny obyvatele. Tomuto modelu se také říká bismarckovský.

Charakteristiky bismarckovského modelu zdravotnictví

Zdravotnický systém založený na veřejném (povinném) zdravotním pojištění byl uplatňován nejdříve těchto zemích: Německo, Francie, Rakousko, Holandsko, Belgie, Lucembursko, Švýcarsko. V 90. letech byl zaveden také v ČR, na Slovensku, Polsko, Maďarsku aj.

- Bismarckovský model je historicky nejstarším zdravotnickým systémem;
- založen na principu solidarity;
- vznikl koncem 19. století v Německu, zakladatel Otto von Bismarck;
- zdravotní pojištění je součástí komplexního sociálního zabezpečení, které se stalo povinným (spolu s nemocenským, úrazovým a důchodovým pojištěním);
- povinnost zaměstnavatelů a zaměstnanců platit sociální/zdravotní pojištění jako určité procento příjmu;
- zdravotní pojišťovny jsou většinou veřejné a neziskové, někdy také soukromé (Holandsko); jejich počet variuje (v Německu okolo tří set pojišťoven, v Rakousku osm, v Maďarsku jedna);
- rozsah garantované péče je vesměs podobný, existují však určité rozdíly mezi jednotlivými státy.

Výhody bismarckovského modelu zdravotnictví

- Všeobecná dostupnost zdravotní péče, rovný přístup;
- jistota pojištěnce, že bude poskytnuta potřebná péče;
- vysoká kvalita péče;
- svobodný výběr a pluralita poskytovatelů zdravotní péče;
- spokojenost pacientů;
- výrazná decentralizace, významnou roli mají regionální orgány a poskytovatelé, méně pravomocí centrální vláda;
- povinnost zdravotní pojišťovny občana pojistit, ať je jeho zdravotní stav jakýkoliv.

Nevýhody bismarckovského modelu zdravotnictví

- Vysoká cena péče (dlouhodobě v řadě zemí přesahuje 10 % HDP, přesto jsou však náklady na zdravotnictví nižší, než v zemích s tržním zdravotnictvím – např. v USA 17 % HDP);
- velké administrativní náklady (provoz pojišťoven, IT technologie, velký počet administrativního personálu);
- složitost vztahů pacient–poskytovatel zdravotní péče–pojišťovna.

Odkazy

Související články

- Zdravotnické systémy
- Základní modely zdravotnických systémů ve světě, kategorie, srovnání
- Národní zdravotní služba
- Tržní zdravotnictví, liberální model

Použitá literatura

- Výukové materiály Ústavu veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. LF UK [1] (<http://usm.lf1.cuni.cz/~ppetri/index.html>);
- přednáška „Zdravotnické systémy“, PhDr. Helena Hnilicová, Ph.D.